

Nevenbestemming Sint-Rochuskerk

7 december 2022

PARCUM

Museum en expertisecentrum
voor religieuze kunst en cultuur

PROGRAMMA

---

1. Welkom!
2. Context her- en nevenbestemming kerken
  - Kader en methodiek
  - Sint-Rochuskerk
3. Erfgoedwaarden van de kerk
4. Inspirerende voorbeelden
5. Toelichting bevraging en verder verloop
6. Vragenronde
7. Slot

1. Welkom!

2. CONTEXT HER- EN NEVENBESTEMMING

PARCUM

Museum en expertisecentrum
voor religieuze kunst en cultuur

Kader en methodiek

❖ Wet- en regelgeving

- [Onroerenderfgoeddecreet](#)
- [Decreet niet-beschermdde kerken](#)
- [Eredienstendecreet](#)

- [Herbestemmingsdecreet](#)

❖ Kerkenbeleidsplannen

- **2011** nota Bourgeois 'Een toekomst voor de Vlaamse parochiekerk'
- **2015** verplichting kerkenbeleidsplan (KBP) in onroerendergoeddecreet
- **2016**
  - Oprichting 'Projectbureau Herbestemming kerken'
  - Stroomversnelling: verplichting KBP voor dossiers ingediend binnen oude regelgeving tegen okt. 2017
- **2017** nieuw onroerendergoeddecreet
  - Definitie KBP
  - Advies, stappenplan en sjabloon vanuit PARCUM)
- **2021** visienota + startnota
- **2022** Platform Toekomst Parochiekerken

❖ Toenemende snelheid

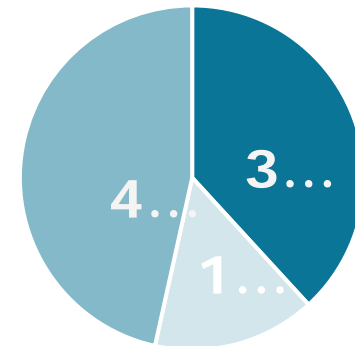
(KLOOSTERS en ABDIEN)

- 2002-2022: ca. 14.000 broeders en zusters → ca. 4.600 (gem. 80+)
- Nog 275 moederhuizen

PAROCHIEKERKEN

- 2013: 1786 parochiekerken + 129 bijgebouwen
- Ca. 1/3^e beschermd als monument
- 2013-2021: -181 kerkgebouwen (! 1801-2013: -81)

Monumentenbescherming (n=1786)

- Volledig beschermd
- Gedeeltelijk beschermd
- Niet beschermd

kerkenbeleidsplan

MEDEGEBRUIK

NEVENBESTEMMING
"in de tijd"

VALORISATIE

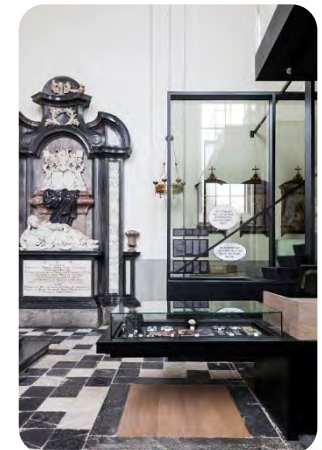

NEVENBESTEMMING
"in de ruimte"

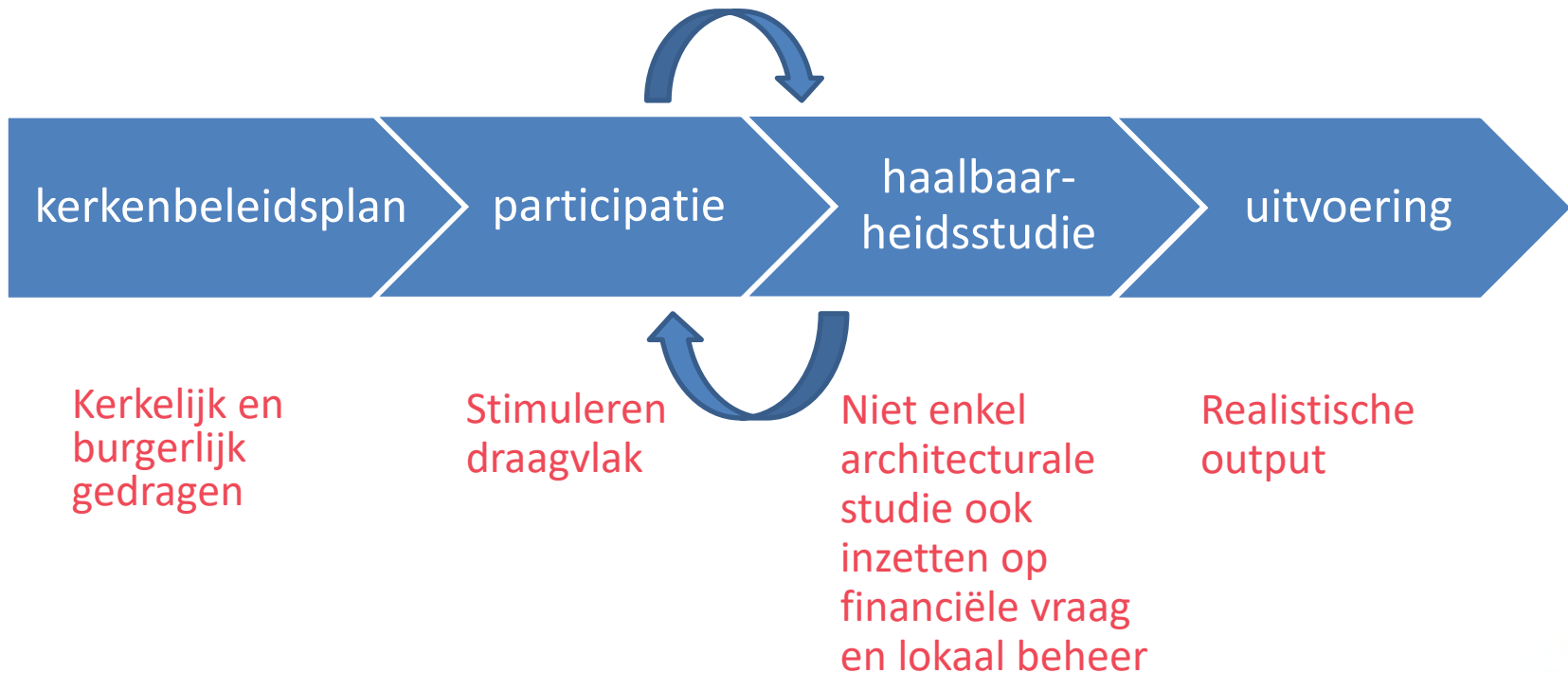
Onttrekking
aan de eredienst

HER-
BESTEMMING

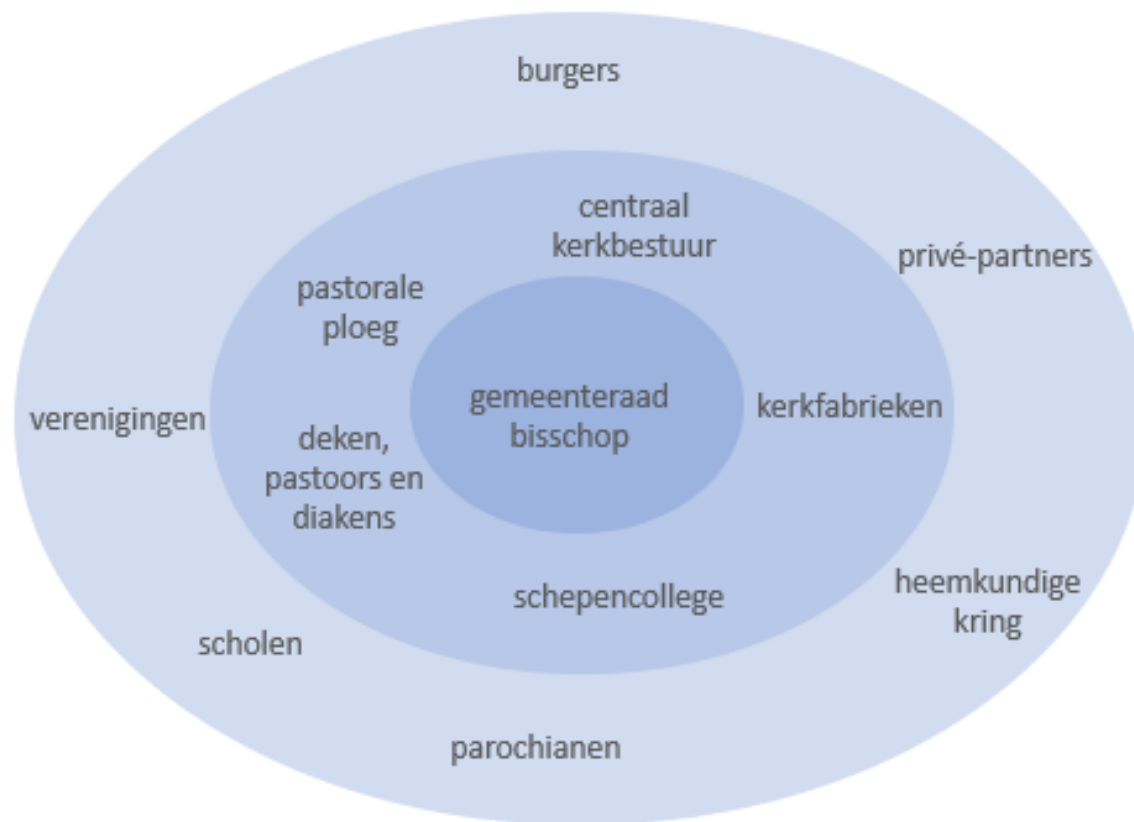

Neven- en herbestemming van parochiekerken

❖ Participatie

❖ Kerkgebouwen → inboedels en tradities

Inventariseren en
digitaliseren

Waarderen, selecteren,
herbestemmen en
afstoten →
www.stappenplanreligieuserfgoed.be

Duurzaam bewaren
en ontsluiten

Sint-Rochuskerk

❖ 1925-1928

- Volgens een eenvoudig en economisch programma gebouwd als parochiekerk voor de nieuwe Sint-Rochus wijk
- architecten Smolderen, Van Beurden en Van Hoenacker

❖ Renovatie historiek

- 1998: bescherming als monument, stads- en dorpsgezicht.
- 2004: Overname bouwheerschap
- december 2005: architectenbureau aangesteld: T.V. Inge Sleutel - Pajo Plan
- augustus 2006: aanvraag restauratiepremie bij de Provincie Vlaams-Brabant.

❖ Renovatie historiek (2)

- 2007: Polyvalent gebruik
- September 2008 restauratiepremie “vooronderzoek Bouwhistorisch en Materiaal technisch” toegekend
- September 2011 bestek “Restauratie Sint-Rochuskerk” 4.600.756,49 euro incl. 21% btw.

STORM BRENGT RESTAURATIE SINT-ROCHUSKERK IN BEWEGING

Beton van kerk valt op auto

02 MAART 2010 OM 00:00 UUR

Het stormweer hield lelijk huis rond de Sint-Rochuskerk in Halle. Eén positief gevolg is er al zeker: er kom actie voor meer veiligheid rond de kerk. Ingrid Depraetere

Subsidies

- Aangevraagd bij de Vlaamse Overheid.
- Bij indienen bleek het subsidieerbare bedrag te hoog om als één subsidiedossier in te dienen.
- Restauratiedossier inhoudelijk en financieel opgedeeld: **2 fasen**
  - Gemeenteraad september 2012 bestek “Restauratie parochiale kerk - Sint Rochus - Fase I” & Fase II”
  - Dossier 2: percelen kelder, grond-en binnenwerken, glas – in – loodramen, verwarming, sanitair en elektrische installatie (2018)

Klokken verergeren aftakeling van beschermde betonnen kerk

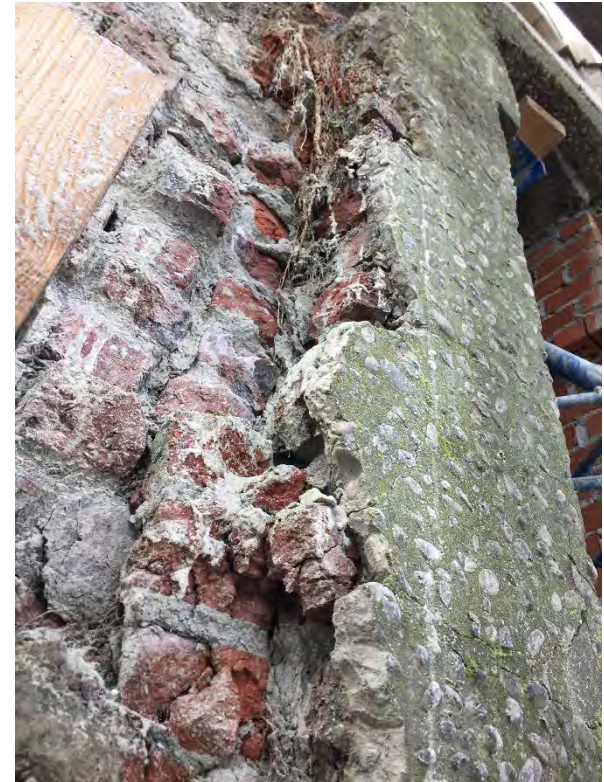
Klokken Sint-Rochuskerk mogen niet meer luiden

De klokken van de Halse Sint-Rochuskerk luiden niet meer. De kerkfabriek nam die drastische beslissing nadat een studie bureau aantoonde dat het gedreun van de klokken het aftakelingsproces van de betonnen kerk versnelt.

Ingrid Depraetere

Dinsdag 24 april 2012 om 03:00

❖ Subsidie deel 1

Dossier 1: percelen exterieur en uitnemen glas-in-loodramen

- Subsidie 10/11/2014
- Definitieve restauratie premie 13/01/2016

N NIEUWS SPORT **REGIO** SLIMMER LEVEN BILLIE PODCASTS

Sint-Rochuskerk krijgt subsidies maar weet niet wanneer

© yds

Goed nieuws voor de Halse Sint-Rochuskerk. De kerk kan aanspraak maken op subsidies voor de langverwachte restauratie. Alleen is er een lange wachtlijst zodat het toch nog ettelijke jaren kan duren vooraleer de beloofde subsidies effectief vrij komen

Ingrid Depraetere

Dinsdag 28 januari 2014 om 06:59

Restauratie exterieur

- 20 cm muur weggekapt en volledig nieuwe vorstvrije steen voor geplaatst.
- Oorspronkelijke kiezelbepoestering
- 90 000 kg keien gebruikt die allemaal met de hand verwerkt werden op een oppervlakte van 2500 m².
- Dakwerken
- Stabiliteitswerken
- Uitnemen glas in lood
- Voorzetbeglazing
- ...

2019

Eindafrekening: 2.300.000 Vlaanderen & 500.000 Halle (incl. btw)

❖ Subsidie deel 2: 2018 - 2021

- Dossier 2: percelen kelder, grond-en binnenwerken, glas – in – loodramen, verwarming, sanitair en elektrische installatie
- Subsidie 30 maart 2018 toegekend
- Definitieve restauratiepremie 29 juni 2021
- Werken aangevat 8 november 2021, einde voorzien eind 2023
- Bestelbedragen: 1.350.000 Halle & 850.000 Vlaanderen

Kerk wordt cultuuruimte en moet Sint-Rochuswijk nieuw leven inblazen

Na de buitenkant wordt ook binnenzijde van Sint-Rochuskerk gerestaureerd

HALLE - Nadat in oktober 2018 de restauratie van de buitenzijde van de Sint-Rochuskerk werd voltooid, start volgend jaar de binnenrestauratie. Halle kan rekenen op subsidies voor een derde van de kostprijs. Voorwaarde is wel dat de kerk na afloop van de werken niet enkel voor erediensten maar multifunctioneel gebruikt zal worden.

Ingrid Depraetere

Woensdag 14 oktober 2020 om 12:55

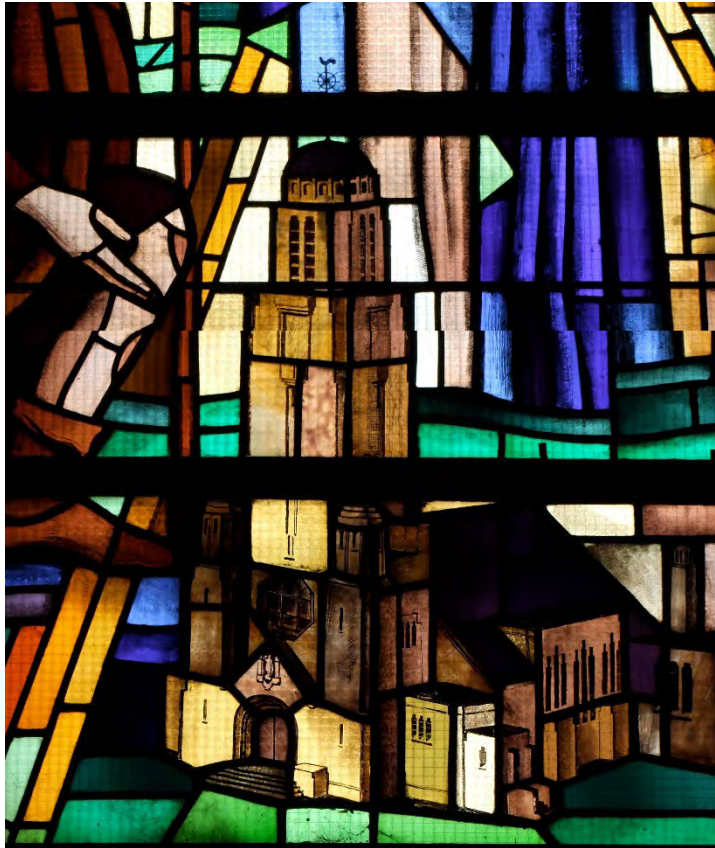
Binnenrestauratie Sint-Rochuskerk kan van start gaan: “Uniek interbelluminterieur wordt in ere hersteld”

HALLE Volgende maand start de grote restauratie van de betonnen Sint-Rochuskerk in Halle. Die zal meer dan 2,2 miljoen euro kosten. Het beschermd monument zal na de werken ook voor andere evenementen gebruikt worden.

Bart Kerckhoven 17-09-21, 18:00

2022

- Terugplaatsen gerestaureerd glas in lood
- Omgevingsaanleg
- Waterdichting kelder
- ...

2022

Werken in uitvoering

2022

2022

Uitvoering technieken

ekomst-sint-rochuskerk-eerste-bevraging-gestart~a794f14b/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F

HLN

NIEUWS SPORT SHOWBIZZ NINA REGIO VIDEO PUZZEL PODC

Een archiefbeeld van de binnenkant van de Sint-Rochuskerk voor de start van de werken. © Bart Kerckhoven

Iedereen mag zegje doen over toekomst Sint-Rochuskerk: eerste bevraging gestart

HALLE De stad Halle roept de hulp van lokale verenigingen en buurtbewoners in om uit te zoeken wat er na de restauratie allemaal kan gebeuren in de Sint-Rochuskerk.

Bart Kerckhoven 25-11-22, 13:53

516 m³

88 m²

220 m²

100 m²

52 m²

56 m²

GELIJKVLOERS

STAD: Maastricht

OPDRACHT: RFP - Sectie III

OPDRACHT: ...

LIJNEN: ...

SOORTEN: ...

PLAN: ...

FASE: ...

Van de plannen: ...

...

...
2020
...
2020

...
2020
...
2020

...
2020
...
2020

...
2020
...
2020

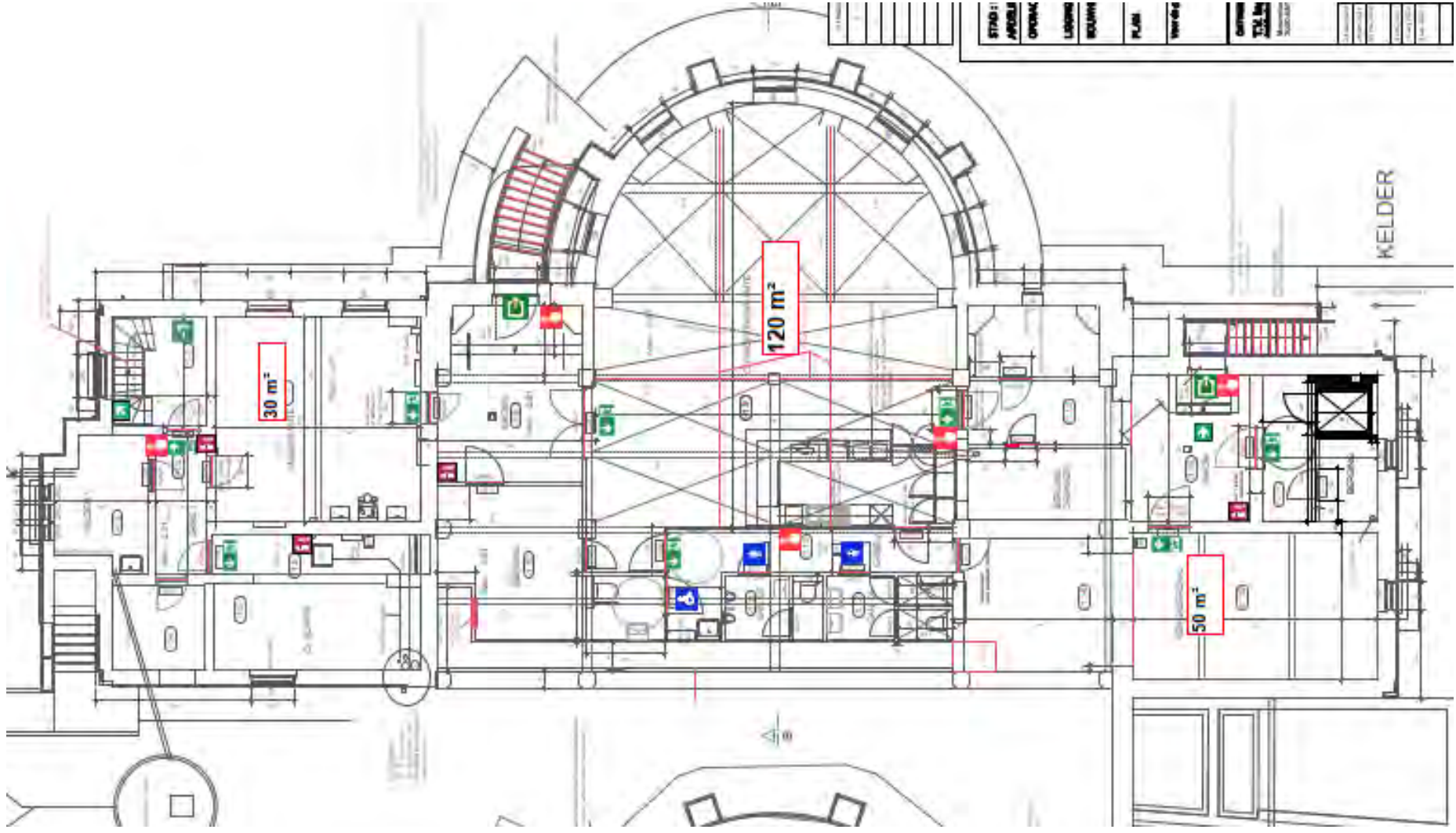
...
2020
...
2020

...
2020
...
2020

...
2020
...
2020

...
2020
...
2020

...
2020
...
2020

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

STAD 1	APROJE	OPROJE	LÖZÜM	BEKLEME	PLAN	YERLEŞİM
--------	--------	--------	-------	---------	------	----------

ÇİZİM	1/250	1/250	1/250	1/250	1/250	1/250	1/250	1/250	1/250
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

3. ERFGOEDWAARDEN VAN DE KERK

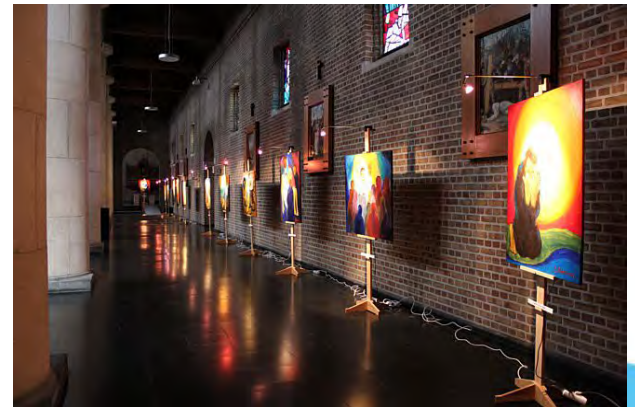
- **Historische waarde**
- **(Historisch) architecturale waarde**
- **Artistieke waarde**
- **Sociaal-culturele waarde**
- **Volkskundige waarde**

4. INSPIRERENDE VOORBEELDEN

Sint-Bavo,
Gontrode (Melle)
<http://roo-kerk.be/>

© JUXTA Architectuur

Databank herbestemming kerken

Ontdek talloze voorbeelden van herbestemming, nevenbestemming, gedeeld gebruik of valorisatie van religieuze gebouwen. Laat je inspireren!

Uitgebreid zoeken

Zoeken

bv: naam

Zoeken →

Regio

- Oost-Vlaanderen
  - Vlaams-Brabant
  - Limburg
  - West-Vlaanderen
  - Antwerpen
  - [Meer tonen](#)
- Type bestemming
- Vakschool
  - Medegezondheid
  - Nevenbestemming
  - Herbestemming
  - Nevenbestemming (multifunctioneel gebruik)
  - [Meer tonen](#)

Beschermingsgetuigt

- Monument, Landschap
- Monument, Stadsgezicht
- Monument, Dorpsgezicht
- Monument
- Stadsgezicht
- [Meer tonen](#)

Functie

- Sessie
- Cultuur
- Publieke ruimte
- Commercieel
- Kantoor

De Zwarte Panter
ANTWERPEN, ANTWERPEN

Reeds enkele decennia huisvest de koppel van het Sint-Julianusgasthuis de gerenommeerde kunstgalerie De Zwarte Panter. Maar elk jaar op Witte Donderdag maken de kunstwerken er plaats voor de traditie van de Polyinstafel.

[Verder lezen →](#)

Administratief centrum agentschap Jongerenwelzijn
TONGEREN, LIMBURG

Wat vroeger het Agneterklooster was, is nu een administratief centrum voor het agentschap Jongerenwelzijn. De buitenmuren zijn publiek toegankelijk en vormen een welkome groene long in een dichtbebouwd deel van de stad Tongeren.

[Verder lezen →](#)

Heilige Lodewijk van Montfortkerk
DEURNE-ANTWERPEN, ANTWERPEN

De moderne parochiekerk Heilige Lodewijk van Montfort is en blijft een lieke omroep van de levenswijzen in deze

Harmonium Art Museum
KLEIN-WILLEBRORCK, ANTWERPEN

In de parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Onbevleeld Ontvangen onwettelijk niet bezocht de vroege 19de

Geef een trefwoord of gemeente in...

ZOEKEN

10 resultaten voor HERBESTEMMING, RELIGIEUS ERFGOED

Sorteren op : A - Z Z - A Meest recent

Type erfgoed

- Bouwkundig erfgoed (10)
- Archeologisch erfgoed (2)

Thema's

- Restauratie (10)
- Energiezuinigheid (4)
- Toegankelijkheid (4)
- Duurzaamheid (3)
- Nieuwbouw & Uitbreiding (3)
- Publiekswerking (3)
- (Veteraan)bomen (1)
- Houtig erfgoed (1)
- Opgraving (1)
- Herbestemming (10)

Functie

- Publiek erfgoed (16)
- Winkel & Horeca (12)
- Industrieel erfgoed (9)
- Kantoren (8)
- Woningen (6)
- Agrarisch erfgoed (5)
- Militair erfgoed (3)
- Parken & Tuinen (3)
- Cultureel/landschappen (1)
- Natuurlijke/Agrarische landschappen (1)
- Religieus erfgoed (10)

KORTRIJK - Baggaertshof
Herbestemming tot kinderdorp

KORTRIJK - Sint-Elisabethbegijnhof
Opgraving van de Sint-Annazaal

LEUVEN - WZC Sint-Vincentius
Herbestemming van een kloosterkerk

MECHELEN - Heilige Geest site
Restauratie van een poppentheater

MERELBEKE - Pastorie van Munte
Herbestemming in een dorpsgezicht

SCHERPENHEUVEL-ZICHEM - Belevingscentrum Het Moment

<https://www.parcum.be/nl/herbestemming-kerken>

<https://portfolio.onroerenderfgoed.be/>

5. TOELICHTING BEVRAGING EN VERDER VERLOOP

- **Bevraging nog t.e.m. 7 januari**
- **16 maart 2023 gaan we hier samen mee aan de slag**
- **Al meer dan 160 antwoorden ontvangen**
  - 24 verenigingen/organisaties (jeugd, sport, cultuur,...)

14. Wat is jouw leeftijd?

Keuzevraag: enkel

EERSTE RESULTATEN

4. Welke behoefte heb jij als inwoner waar dit kerkgebouw in de toekomst kan aan tegemoetkomen?

Keuzevraag: meerdere

Andere: (niet-)religieuze activiteiten, klimzaal, meditatie, solidariteit, repetitieruimte, afscheidsplechtigheden, skateboarden, dans, trampoline,...

Ontbreekt er iets in Sint-Rochus? Kan (een deel van) de kerk helpen met deze noden?

- Dialoog, verbondenheid, ontmoeting, jeugdhuis, kinderopvang, sportzaal, concerten, discotheek, plaats voor eetfestijnen, cultuur, markt, koffiebar, moet (multi-)religieus blijven,...

EERSTE RESULTATEN (2)

---

12. Waarvoor zou jouw vereniging/organisatie een deel van de kerk kunnen gebruiken?

Keuzevraag: meerdere

6. VRAGENRONDE

Bedankt en tot binnenkort!

→ 16 maart: participatiesessie